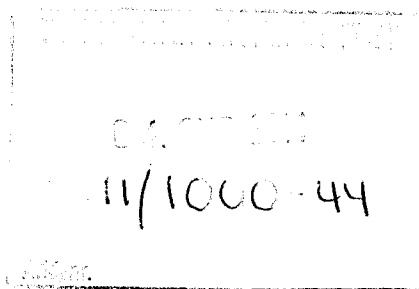

Brønnøysundregistrene

Finansdepartementet

Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
11/1000 FM GKB

Vår ref.
201101791-3

Arkivkode
008

Dato
30.09.2011

Høring - Banklovkomisjonens utredning om ny finanslovgivning NOU 2011:8

Brønnøysundregistrene er forvalter av Altinn, myndighetenes løsning for innrapportering og dialog med næringslivet. Vi har også ansvar for forvaltningen av en rekke registertjenester. Denne høring berører i første rekke Altinn, Foretaksregisteret og Oppgaveregisteret.

Vårt innspill er delt opp i generelle kommentarer og kommentarer til enkeltbestemmelser i forslaget.

Generelle kommentarer

Nye og endrede rapporteringskrav:

På enkelte områder, som er identifisert i andre delen av vårt innspill, vil forslaget føre til nye eller endrede rapporteringskrav. Vi vil i denne sammenhengen minne om at Finansdepartementet /v Finanstilsynet skal melde nye eller endrede oppgaveplikter til Oppgaveregisteret, jf. lov 6. juni 1997 nr. 35 (Oppgaveregisterloven) § 4. Skjema og veiledning kan lastes ned fra <http://www.brreg.no/blanketter/>.

I denne forbindelsen ønsker vi også å minne om offentlige organers plikt til å bruke organisasjonsnummer som entydig identifikator på registreringsenheter. Plikten omfatter også bruk av opplysninger om slike registreringsenheter lagret i Enhetsregisteret, jf. § 1 lov om Enhetsregisteret av 3. juni 1994 nr 15

Flere av aktørene forslaget berører, benytter Altinn allerede i dag. Nettportalen altinn.no og den underliggende tekniske plattformen effektiviserer dataflyten mellom offentlige etater, borgere og næringsdrivende. Dette skjer blant annet gjennom verktøy som Seres (SEmantikk Registeret for Elektronisk Samhandling) som sikrer en felles forståelse av den informasjonen som skal utveksles.

Etter vår oppfatning kan både Altinn og Seres være gode og viktige forenklings- og effektiviseringsverktøy i forbindelse med operasjonaliseringen av ny lovgivning om finansforetak. Brønnøysundregistrene bistår gjerne i det videre arbeidet for å få på plass effektive rapporteringsløsninger fra de næringsdrivende til det offentlige. Ta gjerne kontakt med oss for mer informasjon.

Samordning av selskapsrettslige regler:

Vi støtter Banklovkomisjonens målsettingen om en bedre samordning av selskapsrettslige regler.

Brønnøysundregistrene

Postadresse: Postboks 900, 8910 Brønnøysund

Telefoner: Opplysningstelefonen 75 00 75 00 Administrasjonen 75 00 75 09 Telefaks 75 00 75 05

E-post: firmapost@brreg.no Internett: www.brreg.no

Organisasjonsnummer: 974 760 673

Etter vår oppfatning avhjelper utkastet til ny lov om finansforetak imidlertid ikke alle svakheter og uklarheter som følger av dagens regelverk. I våre mer spesifikke kommentarer nedenfor har vi gått nærmere inn på en del enkeltheter i forslaget. Vi ser behov for å foreta en grundig vurdering av de selskapsrettslige sidene av forslaget.

Generelt vil vi peke på at utstrakt bruk av henvisninger til mer eller mindre spesifikke deler av aksjelovgivningen fragmenterer regelbildet. Særlig henvisninger der det angis at andre regler gjelder "så langt de passer" kan være problematiske, idet det ofte kan være forskjeller i oppfatningen av hvorvidt en regel faktisk passer, eller ikke. Bruk av henvisninger innenfor selve loven, som igjen går til bestemmelser som henviser videre til allmennaksjeloven kompliserer løsningen av regelverket ytterligere. Bruk av henvisninger, kombinert med formuleringer av typen "så langt de passer" kan føre til at foretakene gjør feil i saksforberedelsen til Foretaksregisteret. Dette kan medføre registreringsneking med behov for retting, av og til også sammenkalling av ny generalforsamling/forstanderskapsmøte m.v.

Systematikken i forslaget:

Etter vår oppfatning bør det vurderes om det innenfor enkelte av lovens kapitler kan være mulig å gjennomføre et mer markant skille mellom regler som gjelder finansforetak generelt, regler som gjelder finansforetak som ikke er organisert i aksjeselskaps form, og regler som gjelder finansforetak som er organisert i aksjeselskaps form. F. eks kunne man samlet reglene som gjelder stiftelse, vedtekter og foretaksrettslig organisering av finansforetak innenfor/utenfor aksjeselskaps form bedre, kanskje med egne deloverskrifter, slik at f. eks del 1 omfattet fellesregler, del 2 omfattet supplerende regler for finansforetak utenfor aksjeselskaps form og del 3 omfattet supplerende regler for finansforetak i aksjeselskaps form. Dette ville kunne lette tilgjengeligheten av regelverket, slik at en enklere ville finne frem til hvilke regler som er relevante for den aktuelle organisasjonsformen.

Saksflyt ved opprettelse og registrering av finansforetak:

Alle finansforetak skal registreres i Foretaksregisteret, og alle finansforetak skal ha tillatelse (konsesjon) fra Finanstilsynet. Hovedtrekkene i gjeldende rett er at tillatelse må foreligge før registrering i Foretaksregisteret kan foretas, at registerførereren skal kontrollere om foretaket har den nødvendige tillatelse, tillatelsen skal vedlegges registermeldingen, virksomheten kan startes når registrering av foretaket er foretatt. (Se bl.a. sparebankloven § 6, forretningsbankloven § 8 og forsikringsvirksomhetsloven § 3-3.)

Fra et saksflytperspektiv vil en vellykket etablering og registrering av finansforetak etter gjeldende rett i hovedtrekk se slik ut:

- foretaket stiftes i henhold de regler for som gjelder for de enkelte foretaksformer
- foretaket søker om den nødvendige tillatelse hos Finanstilsynet
- Finanstilsynet behandler søknaden og gir den nødvendige tillatelse
- foretaket inngir registreringsmelding til Foretaksregisteret, den nødvendige tillatelse fra Finanstilsynet vedlegges registermeldingen
- Foretaksregisteret behandler registermeldingen og foretar registrering
- Foretaket kan starte sin virksomhet

Forslaget i NOU 2011:8 innebærer flere endringer i reglene om saksflyt ved opprettelse og registrering av finansforetak. Hovedtrekkene i forslaget innebærer at det ikke lenger skal være et vilkår for registrering at tillatelse foreligger. Nødvendig tillatelse er likevel et vilkår for at virksomheten kan startes. Registerfører skal føre kontroll med og registrere opplysninger om at nødvendig tillatelse foreligger. Tillatelsen skal registreres i Foretaksregisteret innen en måned etter at den er gitt. Hovedpunktene i ovenstående beskrivelse er hentet fra forslaget §§ 7-9 og 7-11, samt § 4-2 fjerde ledd.

Fra et saksflytperspektiv vil en vellykket etablering og registrering av finansforetak dermed fortone seg slik:

- foretaket stiftes i henhold de regler som gjelder for de enkelte foretaksformer

- foretaket skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter stiftelsesdato
- søknad om konsesjon kan inngis når som helst etter at foretaket er stiftet, det er ikke oppstilt noen lovbestemt frist for inngivelse av slik søknad
- innkommet søknad om konsesjon skal ferdigbehandles av Finanstilsynet innen 6 måneder etter at den er mottatt
- foretaket skal sørge for at konsesjonen registreres i Foretaksregisteret innen 1 måned etter at den er gitt
- først når opplysning om konsesjonen er registrert kan foretaket starte sin virksomhet

Registrering i Foretaksregisteret er et vilkår for å kunne starte næringsvirksomhet, jf. foretaksregisterloven § 4-1. I tillegg kreves det for mange former for virksomhet særskilte tillatelser for at bestemte former for virksomhet skal utøves. Det at Foretaksregisteret fører kontroll med og registrerer forhold knyttet til slike tillatelser for finansforetak representerer et unntak i dag sammenlignet med andre typer konsesjoner. Denne unntaksordningen har svakheter. For aksjeselskaper innebærer den at konsesjonen tildeles før rettssubjektet, dvs. foretaket, eksisterer. Frist for å melde nyregistrering til Foretaksregisteret er tre måneder. Dersom saksbehandlingen hos Finanstilsynet tar lengre tid enn tre måneder, må egentlig aksjeselskaper stiftes på nytt.

På denne bakgrunn støtter vi forslaget om å gå bort fra dagens ordning hvor Foretaksregisteret kontrollerer om det foreligger konsesjon ved registrering av finansforetak. På den andre siden ser vi ingen særskilte behov knyttet til finansforetak for å pålegge slike foretak å registrere konsesjoner i Foretaksregisteret i etterkant. Slike rapporteringsplikter til Foretaksregisteret finnes ikke for andre foretak som trenger andre typer konsesjoner. Det er Finanstilsynet som tildeler og registrerer konsesjoner, slik at finansforetakenes rapportering av konsesjoner til Foretaksregisteret fremstår som en unødvendig dobbelrapportering for disse foretakene.

Vi foreslår derfor følgende saksflyt ved etablering og registrering av finansforetak:

- foretaket stiftes i henhold de regler for som gjelder for de enkelte foretaksformer
- foretaket skal meldes til Foretaksregisteret innen tre måneder etter stiftelsesdato,
- søknad om konsesjon kan inngis når som helst etter at foretaket er stiftet
- Finanstilsynet behandler konsesjonssøknaden innen 6 måneder etter at den er mottatt
- når konsesjonen er tildelt kan foretaket starte sin virksomhet

Konsesjonene gitt av Finanstilsynet er elektronisk tilgjengelig hos Finanstilsynet. Hvis det er ønskelig ut fra et informasjonsbehov hos publikum, så kan det utvikles en løsning hvor Foretaksregisteret opplyser om et foretak er tildelt konsesjoner av Finanstilsynet. Dersom det anses som nødvendig at opplysningen registreres i Foretaksregisteret bør dette gjøres på grunnlag av melding fra Finanstilsynet. Vi ser ingen grunn til å pålegge finansforetakene en meldeplikt for dette forholdet.

Øvrige kommentarer, til enkeltbestemmelser i forslaget:

Til forslaget §§ 2-26 og 2-27

Kravene om at banker og forsikringsforetak skal benyttes enkelte ord eller betegnelser i sitt foretaksnavn viderefører gjeldende regler i nåværende banklovgivning m.v. Ved registrering i Foretaksregisteret føres det kontroll med om det omsøkte foretaksnavn tilfredsstiller både disse kravene, og de mer alminnelige krav som fremgår av lov 21. juni 1985 nr. 79 (foretaksnavneloven). Hensynet til registerførers mulighet til å utøve en effektiv kontroll tilsier at registerfører må ha mulighet til enkelt å kunne avgjøre hvilke foretak som er forpliktet til å benytte hvilke bestanddeler som del av sitt foretaksnavn. Finanstilsynet vil måtte gjøre de nødvendige opplysninger tilgjengelig for registerføreren, herunder også opplysninger om eventuelle vedtak som nevnt i utkastet § 12-23 tredje ledd.

Til forslaget § 2-28

Brønnøysundregistrene ser at det kan være behov for særskilt regulering av bruk av foretaksnavn i finansbransjen. Med hensyn til Banklovkommisjonens argumentasjon knyttet til bruk av foretaksnavn som på forskjellige måter kan oppfattes som *villedende* (se utredningen s. 682) vil vi fremheve at foretaksnavneloven allerede inneholder et generelt forbud mot bruk av foretaksnavn som er "egnet til å villed", jf. foretaksnavneloven § 2-3. Denne bestemmelsen omfattes av den lovlighetskontroll som utføres av Foretaksregisteret. Etter vår oppfatning burde forholdet mellom de foreslåtte regler i finansforetaksloven og foretaksnavneloven kommenteres i en kommende lovproposisjon. Blant annet kan det oppstå kompetansespørsmål i skjæringspunktet mellom de organer som skal håndheve de forskjellige regelsett.

Til forslaget § 4-5

Bestemmelsen oppstiller en del krav til de personer som skal ta del i ledelsen av foretaket. I denne forbindelse gjør vi oppmerksom på at Foretaksregisteret, som del av den ordinære kontroll av registermeldinger, sjekker om styremedlemmer og daglig leder har konkursskarantene eller er idømt rettighetstap som er til hinder for å påta seg verv som i styre eller som daglig leder. Forslaget innebærer altså en dobbeltkontroll mht denne type personelle krav.

Til forslaget § 6-2

En rekke av de formelle opplysninger om virksomheten som i henhold til denne bestemmelsen skal meldes til Finanstilsynet, sammenfaller med de opplysninger som skal meldes til Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 3-8. Etter vår oppfatning burde en se på mulighetene for samordning av disse to meldingene, slik at foretakene kun må melde endringen ett sted. Vi er oppmerksomme på at forskjellen i tidspunkt for melding kan by på utfordringer i så måte.

De samme forhold gjør seg for øvrig gjeldende i tilknytning til forslaget §§ 6-3, 6-4 og 6-5.

Til forslaget § 7-5

I bestemmelsens annet ledd er det foreslått å oppstille bostedskrav til stiftere av finansforetak som ikke er organisert i aksjeselskaps form, idet minst halvparten av stifterne må være bosatt i riket og ha bodd her de siste to år. For stiftere av aksjeselskap gjelder ingen slike bostedskrav. Krav til stifterne er i utgangspunktet ett av de forhold som omfattes av Foretaksregisterets lovlighetskontroll ved registrering. For å kunne gjennomføre denne kontrollen måtte det tilrettelegges for at Foretaksregisteret får tilgang til nødvendige opplysninger.

I bestemmelsens annet ledd er det videre foreslått at "staten, norske kommuner samt selskaper med begrenset ansvar, foreninger og stiftelser" som har forretningskontor i riket skal kunne opptre som stifter. Det betyr at andre selskaper og juridiske personer ikke kan opptre som stifter, dette gjelder f. eks ansvarlige selskaper og interkommunale selskaper, samt sparebanker og andre selveiende institusjoner som ikke er foreninger eller stiftelser. Det følger imidlertid av forslaget til § 7-5 tredje ledd at det legges opp til en annen løsning for det tilfelle at juridisk person som er stifter er hjemmehørende innenfor en annen EØS-stat. Henvisningen til juridiske personer etter EØS-avtalen artikkel 34 omfatter også andre juridiske personer enn selskap med begrenset ansvar, foreninger og stiftelser.

Til forslaget § 7-8

Vi antar at en i forslagets første ledd bokstav f har ment at vedtektene skal inneholde "antallet eller laveste **og** høyeste antall" styremedlemmer, jf. tilsvarende bestemmelse i aksjeloven § 2-3 første ledd nr 7 og allmennaksjeloven § 2-2 første ledd nr. 8. Formuleringen "antallet eller laveste **eller** høyeste antall av styremedlemmer" avviker fra aksjelovens bestemmelser.

Til forslaget § 7-10

Et foretaks vedtekter er gjenstand for registerførerens ordinære lovlighetskontroll etter foretaksregisterloven. Under gjeldende ordning for registrering av finansforetak har denne kontrollen likevel vært subsidiær i forhold til Finanstilsynets alltid forutgående kontroll og godkjenning av vedtekter. Som vi har vært inne på ovenfor innebærer den foreslåtte ordning for opprettelse og registrering av finansforetak at registerførerens lovlighetskontroll nå kan bli utført før Finanstilsynet har påbegynt eller ferdigstilt sin behandling av vedtektene. Ut fra de to instansenes forskjelligartede virksomhets- og kompetanseområder kan en dermed komme til å oppleve tilfelle der Foretaksregisteret har godkjent vedtekter som på et senere tidspunkt ikke blir godkjent av tilsynsmyndigheten. Det er et åpent spørsmål hvilken virkning dette bør ha for registreringen i Foretaksregisteret.

Til forslaget § 8-9

Bestemmelsen fastslår at endringer i styresammensetning skal meldes til Finanstilsynet. Dette innebærer en ny oppgaveplikt. Vi gjør oppmerksom på at slike endringer fra før skal meldes til Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 4-1 annet ledd jf. § 3-1, 3-1a, 3-2 og 3-6.

Til forslaget § 8-14

I likhet med forslaget til § 8-9 oppstilles det her en ny oppgaveplikt. Og på samme måte som ved endringer i styre oppstår det også her en dobbelt rapporteringsplikt i forhold til eksisterende meldeplikt til Foretaksregisteret.

Til forslaget § 12-1

Foretaksregisteret skal her generelt bemerke at definisjonene av sammenslåing og deling, inkludert grensene mot hel eller delvis overdragelse av virksomhet, har bydd på enkelte vanskeligheter i praksis. Vi har for eksempel sett tilfelle som er karakterisert som en sammenslåing, men uten at dette har medført en fullstendig overføring av det overdragende foretaks eiendeler, rettigheter og forpliktelser til det overtakende foretak. Isteden har en overført selve virksomheten til det overtakende foretak, mens enkelte eiendeler er blitt overført til finansstiftelse som opprettes ved den såkalte sammenslåingen. I og med at det overdragende foretak her i realiteten deles mellom to overtakere ville det være nærliggende å rubrisere en slik transaksjon som en deling.

Etter vår oppfatning burde definisjonene av sammenslåing og deling presiseres, slik at de på en entydig måte definerer hva de forskjellige transaksjonsformene innebærer og hvordan de skal innrettes.

Til forslaget § 12-3

Bestemmelsens annet ledd inneholder en henvisning til allmennaksjeloven § 13-13, om melding av fusjonsplan til Foretaksregisteret. Henvisningen har imidlertid tilføyelsen om at allmennaksjeloven kun gjelder "så langt den passer". I praksis har vi hatt tilfelle der foretakene har vært av den oppfatning at planen ikke skal meldes. Foretaksregisteret har imidlertid lagt til grunn at det ikke finnes særlige forhold som tilsier at allmennaksjeloven § 13-13 ikke passer. Registeret har derfor krevd at fusjonsplan skal meldes, i samsvar med henvisningen fra det som i dag er finansieringsvirksomhetsloven § 2c-3.

I relasjon til § 12-3 foreslår vi at forslaget endres, slik at det direkte fremgår av loven at både plan om sammenslåing og plan om deling skal meldes til Foretaksregisteret, og at allmennaksjeloven § 13-13, jf § 14-3, gjelder tilsvarende for denne meldingen.

Til forslaget §§ 12-5 og 12-6

De aktuelle bestemmelsene regulerer melding om beslutning, kreditorvarsling og gjennomføring/ikrafttreden av sammenslåing og deling av finansforetak som ikke er organisert i aksjeselskaps form. For en best mulig samordning av de selskapsrettslige regler for finansforetak, uavhengig av foretaksform, bør meldinger og gjennomføring foregå tettest mulig opp mot aksjelovens modell.

Etter vår oppfatning innebærer dette blant annet at gjennomføring av en sammenslåing eller deling skal skje simultant og i umiddelbar sammenheng. Ved en sammenslåing slik at melding om gjennomføring etter forslaget § 12-6 har som virkning at det eller de overdragende foretak blir endelig avviklet (slettet) for sammenslåing med overtakende foretak. Samtidig meldes gjennomføring av tingsinnskuddet i overtakende foretak (evt. nyregistrering av foretak som opprettes ved sammenslåingen), og opprettelse av eventuell sparebankstiftelse som skal opprettes som følge av sammenslåingen. En slik modell ville være i samsvar med gjeldende regler og praksis i selskapsretten for øvrig. En slik modell ville også harmonere godt med henvisningen til allmennaksjeloven § 13-17 som knytter alle virkninger av planen til tidspunktet for gjennomføring.

Dette passer imidlertid ikke til foreliggende forslag til lovens § 12-5 tredje ledd. I henhold til dette forslaget kan stiftelse som skal opprettes som følge av transaksjonen meldes når som helst etter at den er opprettet (dvs. når planen er godkjent), og senest innen tre måneder etter at den er stiftet. Etter vår oppfatning burde det vurderes å sløyfe bestemmelsen i forslaget § 12-5 tredje ledd. Opprettelsen av stiftelsen er basert på planen for sammenslåing eller deling. Stiftelsens funksjon skal bestå i å eie og forvalte egenkapitalbevis som utstedes i forbindelse med den aktuelle sammenslåingen eller delingen. Med andre ord har stiftelsen sin eksistensberettigelse knyttet til gjennomføringen av planen.

Om ønskelig kan bestemmelsen for eksempel erstattes gjennom en endret ordlyd i forslaget § 12-6, slik:

§ 12-6 Melding om ikrafttreden. Gjennomføring

- (1) Når fristen fastsatt i kreditorvarselet er utløpt og forholdet til de kreditorer som i tilfelle har fremsatt innsigelse er avklart, skal det gis melding til Foretaksregisteret om at sammenslåingen eller delingen skal tre i kraft, *herunder også melding om registrering av finansforetak eller finansstiftelse som skal opprettes som følge av vedtak etter § 12-3*. Registerførereren skal kontrollere at nødvendige tillatelser og godkjenninger av vedtekter foreligger.
- (2) Når sammenslåingen og delingen er registrert i Foretaksregisteret, trer sammenslåingen eller delingen i kraft og kan gjennomføres. Allmennaksjeloven §§ 13-17 til 13-19, 14-8 og 14-9 gjelder tilsvarende.

Til forslaget §§ 12-13 til 12-15

Disse bestemmelsene innebærer en videreføring av bestemmelsene om omdanning som i dag finnes i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 2c, avsnitt III. Vi har enkelte kommentarer til deler av dette regelverket

Ordlyden § forslaget 12-14 tilsier – på samme måte som ordlyden i finansieringsvirksomhetsloven 2c-14 – at omdanning av finansforetak skal gjennomføres ved at den samlede virksomhet overføres til et *nystiftet* aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, dvs. et selskap som stiftes i forbindelse med omdanningen. Ordlyden tilsier videre at dette innebærer at finansforetaket skifter juridisk identitet ved overdragelsen av virksomheten til det nystiftede selskapet, og at den tidligere juridiske enheten må avvikles i forbindelse med omdanningen.

Etter nylig foretatte i endringer i forskrift 29. juni nr. 913, om egenkapitalbevis i sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringsselskaper, fremgår det imidlertid av § 17 i nevnte forskrift at registrering av omdanning skjer ved navneendring, altså *uten* nystiftelse av aksjeselskap.

Etter vår oppfatning er det uheldig at ordlyden i lov og forskrift står i direkte motsetning til hverandre på en slik måte. Slik vi har oppfattet det har lovgivers hensikt at omdanning av finansforetak ikke skal innebære endring av juridisk identitet for foretaket, men kun en endring av foretakets organisasjonsform. Forslaget til § 12-14 bør endres slik at den gjenspeiler dette.

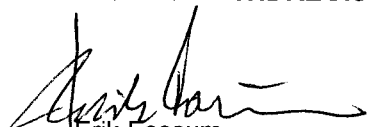
Videre mener Brønnøysundregistrene at det også ved omdanning – på samme måte som ved sammenslåing eller deling av finansforetak – bør være slik at regelverket om melding og registrering av meldinger på en entydig måte gjenspeiler sammenhengen mellom selve omdanningen og opprettelsen av finansstiftelse etter forslaget § 12-14 annet ledd. Etter vår oppfatning bør forslaget til § 12-14 endres, slik at det uttrykkelig fremgår at finansstiftelsen skal meldes til registrering sammen med, og samtidig med, meldingen om omdanning. Alternativt kan en slik bestemmelse fremgå mer eksplisitt av forslaget til § 12-18 annet ledd.

Til forslaget § 12-23

Forvaltningen av registermessige og tilsynsmessige forhold for alle finansstiftelser må foregå i samhandling mellom Foretaksregisteret, Finanstilsynet og Stiftelsestilsynet. Dersom Finanstilsynet treffer vedtak i henhold til forslaget § 12-23 tredje ledd er det likevel viktig at slike vedtak kommer til uttrykk på en slik måte at både Foretaksregisteret og Stiftelsestilsynet blir oppmerksom på dette. Fra vår side sett er det ønskelig at loven uttrykkelig pålegger Finanstilsynet å melde fra til de nevnte etater dersom slike vedtak fattes.

Med hilsen

BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Erik Fossum
direktør

Håkon Olderbakk
avdelingsdirektør

Saksbehandler: Dörthe Koerner 75007942